

Dordtse Leerregels hoofdstuk 3 en 4 par 12

Wedergeboorte 1 wat het is 2 waar het staat

Gemeente,

Echt geloof, daar gaat het om. Echt geloof is het snoer dat een zondaar weer verbindt met God. Dat verlost van schuld en Gods toorn. Schijn geloof lijkt erop, maar is het niet. Echt geloof, daar gaat het om.

We denken daar nog wat verder over door vanavond. Zeker, het is ook belangrijk om in het geloof toe te nemen en het leven door het geloof is ook belangrijk, dat komt in hoofdstuk 5 aan de orde. Maar dat begin is toch ook heel belangrijk. Daar richt hoofdstuk 3 en 4 zich op. En we vragen ons twee dingen af: dat echte geloof hoe kom je daar dan aan? En: als je echt gelooft, hoe is dat dan gekomen? Eén van die twee vragen moet op u en jou van toepassing zijn.

Nou, kan een eerste antwoord zijn: door het Evangelie. Door het Woord. Je komt tot geloof, of je bent gekomen tot geloof door het Woord, het Evangelie ten diepste. Ja zeker, maar dan is er wel een punt: niet iedereen die het Evangelie hoort komt tot geloof. Mensen uit één gemeente, soms uit één gezin, broers, zussen kunnen precies hetzelfde Woord horen en toch komt de één niet tot geloof, de ander wel. Dus het Evangelie is niet het doorslaggevende punt. Er moet iets anders zijn wat de doorslag geeft.

En dat is: wedergeboorte. Dat noemt de Bijbel soms ook anders: nieuwe schepping, nieuw hart, levendmaking uit de doden. Maar vanavond gebruiken we het woord wedergeboorte. Om het werk van de Heilige Geest aan te geven waardoor iemand tot geloof komt. Als je echt gelooft, dan komt dat door wedergeboorte.

1 wat het is

We kijken dat woord eens goed aan, houden er een vergrootglas boven. Wedergeboorte, opnieuw geboren worden. Dwz. echt geloven is iets totaal nieuws. Dat zat er niet in bij ons van nature, daar zat niets van in bij ons. Kijk, er zijn dingen in je leven die kun je ontwikkelen. Door een cursus, door een vaardigheidstraining. Al ben je dan niet zo'n prater, je kunt het toch wel leren. Erin geoefend worden. Al heb je niet zo'n goede conditie, je kunt er wel aan werken en je erin oefenen. Dan kun je dat wel ontwikkelen en sterker maken. Als een vonkje onder de as dat bijna uitgedoofd is. Maar als je goed port en oprakelt dan laait het op.

Maar zo is het met geloof niet. Dat zit er niet in bij een zondaar van nature. Daar moet je voor wedergeboren worden. Opnieuw geboren. En een geboorte is echt een nieuw leven. Een geboorte is geen

leven dat er al was en dat wat omgebouwd is, wat veranderd, wat aangepast. Nee, het is nieuw leven. Wedergeboorte wil zeggen: er komt iets in je leven waarvan er nog niks was. Iets totaal nieuws.

Ten tweede is wedergeboorte iets waar ik ook niet op zit te wachten. Kijk, als ik helemaal geen geld heb, verlang ik waarschijnlijk heel erg dat ik aan geld zal komen. Als ik helemaal geen vrienden heb in mijn leven, zal ik verlangen vrienden te mogen krijgen. Maar als ik helemaal geen geloof heb, en dat is zo van nature, dan zal ik niet verlangen om het te krijgen. Ik wil niet wedergeboren worden. Ik verzet me hevig en heftig ertegen in. Ik wil met rust gelaten worden, ik wil niet tot geloof komen. Zo ben ik van nature. Dat zeiden de paragrafen 1 t/m 3 van dit hoofdstuk al. Je kunt en moet dus nooit zeggen: ja natuurlijk wil ik wel geloven, maar het is wel moeilijk, het lukt niet altijd. Nee, natuurlijk, van nature wil ik niet geloven. Wil ik dus niet wedergeboren worden. Ja, ik wil denk ik graag in de hemel komen, waarbij ik dan mijn idee van de hemel heb, ik wil graag in de hemel komen, waarbij ik mijn manier daarvoor heb. Maar echt in de hemel komen, echt nooit meer zondigen, echt altijd God alleen eren, en dat echt door mezelf helemaal af te moeten schrijven, helemaal kwijt te raken aan een Ander, dat wil ik niet. Ik vecht me liever dood dan dat ik ga geloven. Ik maak nog liever Jezus dood, dan dat ik Hem aanneem. Want ik ben niet beter dan die schriftgeleerden en volksgenoten die riepen: weg met Hem, kruisig Hem. Zo ben ik ook. Ik wil niet echt geloven, ik verzet me tegen wedergeboorte.

Ten derde houdt dat in dat wedergeboorte iets is wat mij gebeurt. Denk even aan een geboorte. Dat kind heeft daar niets over te vertellen. Er wordt niet aan die vrucht in de buik gevraagd: wil je het? Zou je een keer geboren willen worden? Wil je het nu of liever nog een week wachten? Nee! Om wedergeboren te worden vraagt God mij niet om toestemming. Het is niet zo dat God wedergeboorte aanbiedt en als ik het wil gebeurt het, anders niet. Het is niet zo dat God me vlakbij het geloof brengt, en als ik dan meewerk kom ik er helemaal. Het is niet zo dat God begint met wedergeboorte en als ik ermee instem gaat het verder, anders niet. Nee, God doet het en dan gebeurt het ook. Dan zorgt de Heilige Geest dat ik het ook ga willen. Onfeilbaar zeker.

Dat is uniek. Daarin zie je dat de Heilige Geest God is! Want denk even mee, als ik wil dat jij naar catechisatie komt dan kan ik dat op twee manieren doen. Ik kan je komen ophalen en vastbinden en in de auto zetten en je in de grote consistorie neerzetten en weer vastbinden en jij zit op catechisatie. Ik weer dan zeker dat je er bent, maar vraag niet hoe. Kwaad, met tegenzin. Als ik dat niet wil kan ik het anders doen, ik vraag je om te komen, ik beloof je nog 25 euro als je komt ook. Nou, als

je dan komt dan kom je omdat je het zelf wil. Maar ja, je kunt blijven besluiten ik kom niet, ik laat me niet omkopen, ik ga niet. Maar de Heilige Geest kan die twee manieren ahw combineren. Hij zorgt ten eerste dat je wedergeboren wordt en echt gaat geloven én Hij zorgt er ook voor dat je het van harte doet en niet met tegenzin. Hij geeft een nieuw wil, al wil je dat zelf niet, maar Hij doet het en je gaat van harte en graag geloven. Dat is wedergeboorte.

Dat is wedergeboorte. Iets totaal nieuws, iets wat ik niet wil, iets wat de Heilige Geest absoluut zeker werkt en doorzet ook al wil ik het niet, maar Hij zorgt dat ik het ga willen.

Dat leert ons een paar dingen: allereerst zal iedereen die echt gelooft ermee instemmen: ik zou er nooit zelf voor gekozen hebben. Het is echt een wonder. Het is echt alleen aan God te danken. Ik, Adamskind, zou net als ieder ander alles tegengewerkt hebben als de Heilige Geest mij niet wederom geboren had. Had God de mogelijkheid opengelaten om niet echt te geloven, ik zou hem gegrepen hebben, de mogelijkheid om niet te gaan geloven. Als er zo'n kiertje was geweest om onbekeerd te blijven en mijn wedergeboorte tegen te houden, dan had ik dat gedaan. Wedergeboorte doordringt mij diep van mijn vijandschap en van mijn verzet.

Ten tweede leren we hieruit dat het leven van het geloof een strijd is. Want dat nieuwe, nieuw hart, echt geloof, staat werkelijk haaks op mijn natuur. Ik blijf een tegenwerker. Ik blijf geneigd om af te schudden, weg te lopen, tegenin te gaan. Mijn natuur staat er haaks op en toch is ook dat nieuwe er. Ik ben gewillig gemaakt tot leven met God en Hem kennen en dienen, maar ik ben geneigd daar dwars tegenin te gaan. Gewillig tot het goede, geneigd tot het kwade. Een taaie streng, een taaie tak die omgebogen is, maar zodra je hem loslaat schiet hij weer terug. Dat is het leven van geloof, van het echte geloof.

Ten derde heb ik hoop voor anderen. Voor anderen die niet erop zitten wachten, die er helemaal op tegen zijn, op God en de Kerk, die er niets van willen weten. Misschien is dat ons kind wel of ons kleinkind, onze man of vrouw. Een klasgenoot of broer of zus. Die er haaks op staat en dat ook laat merken ook als het dichtbij komt. Ik heb hoop, want dat staat God helemaal niet in de weg. Ik heb hoop, want God heeft nog nooit gevraagd: zou je wederom geboren willen worden? Nee, nou dan doe ik het niet. Nee, God heeft alleen maar gelovigen die het niet wilden, die er helemaal op tegen waren. Dus er is hoop voor mensen die niet willen. Ja, diep weet ik van binnen: als het voor mij kon, dan kan het voor hen ook. Want ik wilde ook niet, ik was ook tegen. Andere mensen zijn er niet in de wereld. Andere mensen zijn er niet in

God Koninkrijk die het niet wilden en die er toch ingekomen zijn. Ja, dan is er hoop voor u, voor jou.

Ten vierde noteren we met dankbaarheid dat dit inhoudt dat als ik echt geloof door wedergeboorte, dan kan het niet meer stuk. Wie uit God geboren is, zo noemt de 1^e Johannes brief het vaak, diens geestelijk leven kan niet meer sterven. Wat God bewerkt, krijgt de duivel niet kapot. Uit God geboren zijn, dat staat garant voor leven dat eeuwig blijven zal. Want wat uit God is sterker dan wat uit de wereld is. Dat is niet kapot te krijgen. Het kan beschadigd, vervormd worden, het kan aangetast en verzwakt worden, maar nooit afsterven. Daar kan de duivel zijn klauwen in zetten, van vervolging, van meetrekken, van raak slaan, maar hij krijgt het nooit stuk. Wie uit God geboren is leeft, en leeft per definitie eeuwig. Dat geeft hoop, dat geeft verwachting, dat geeft uitzicht.

We stellen elkaar de vraag die buitenlandse christenen soms stellen als ze horen dat je christen bent: are you born again? Ben je wedergeboren?

2 waar het staat

Wat betekent dit nu? En hoe moet je hiermee omgaan? Nou, natuurlijk net zoals de Bijbel ermee omgaat. Spurgeon gebruikt dan ergens het beeld van een gezicht. Dat heeft één mond, twee ogen, twee ren, één neus. Maar, zegt hij dan, die moeten wel op de goede plek staan. Alles op zijn toegewezen plaats. Stel je voor dat je een oor op de plaats van je mond zou hebben, en je mond op de plaats van je oor. Geen gezicht! Je hebt dan wel dezelfde onderdelen, maar ze moeten ook op de goede plaats zitten. Kijk, zo is het ook met Bijbelse waarheden en kernwoorden. Verzoening, bekering, verkiezing, geloof, wedergeboorte. Je moet niet alleen die woorden gebruiken en invullen zoals de Bijbel ze invult, maar ook op de juiste plaats noemen. Anders krijg je zulke vreemde en gevaarlijke dingen. Dus let er steeds op: wat zegt de Bijbel over bijv wedergeboorte, maar ook wanneer en tegen wie?

Nou, dan zien we in elk geval drie dingen. De Bijbel heeft over wedergeboorte achteraf. I Petrus 1. Als hij schrijft aan de uitverkorenen, in de heiligmaking van de Geest en tot besprenging met het bloed van Jezus. En dan vervolgt Hij: Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons naar Zijn grote barmhartigheid heeft wedergeboren. Tot een levende hoop. Geloofd zij de God en Vader. Allen die echt geloven, die het leven leerden zoeken buiten zichzelf in Christus Jezus, aan de hand van het Woord en verbonden met bekering, die mogen het weten: waarom ik? Hoe komt dat, dat ik echt geloof?

Misschien ging het tot geloof komen zo snel, of was het zo'n strijd dat je dat toen zo diep over nagedacht hebt. Maar, als je echt geloven mag, is het nodig en nuttig om het achteraf te horen hoe dat gekomen is, aan Wie dat te danken is.

Nou, dat is te danken aan de Heilige Geest. Hij werkt en buigt je wil om. Hij opent je hart en Hij zorgt dat je gaat willen wat je niet wilde, dat je gaat toevluchten in plaats van wegvluchten. Dat is te danken aan dat wonderlijke werk van de Heilige Geest.

Maar ja, waarom deed de Heilige Geest dat? Omdat ik vroeg, omdat ik serieus ermee bezig was? Nee, omdat De Zoon Hem daartoe opdracht gaf. Omdat de Zoon mij had gekocht met Zijn bloed. Omdat de Zoon voor mij gestorven was aan het kruis. Omdat de Zoon voor mij Zichzelf gegeven had. En daarom had de Heere Jezus de Heilige Geest opdracht gegeven: breng hem, breng haar tot geloof, want zij moet Mij leren kennen, want Ik ben voor haar gestorven, Ik heb haar gekocht.

Maar ja, waarom heeft de Heere Jezus dat gedaan? Waarom is Hij voor mij gestorven? Waarom heeft Hij mij gekocht? Omdat ik erom vroeg, om dat ik erom gebeden had? Nee, nee omdat de Vader mij verkoren had, mij van eeuwigheid aan Zijn Zoon gegeven heeft. Daarom is de Heere Jezus voor mij gestorven.

En waarom had de Vader mij verkoren? Mij aan Zijn Zoon gegeven? Naar Zijn welbehagen. Uit eeuwige ongegronde liefde, ongegrond in mij in elk geval. Puur opkomend uit Zichzelf.

Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus. Wedergeboorte. Achteraf de bron van aanbidding, dankzegging, lofprijzing van God. Waar we de eeuwigheid voor nodig zullen hebben. Dat ga je verstaan als je daar over nadenkt, over dat begin, over dat tot geloof komen, dan ga je zulke uitdrukkingen van oudere mensen een beetje begrijpen: we zullen er de eeuwigheid voor nodig hebben.

Ten tweede lezen we Johannes 3. Het bekendste stukje van de Bijbel over wedergeboorte. Waar van tevoren over wedergeboorte wordt gesproken. Voordat iemand gelooft. En wel tegen Nicodemus. Waarom tegen hem? Nicodemus was een farizeer, overste der Joden. Iemand die dacht ik doe mijn best, ik probeer het goed te doen. Ik ben bezig met God te dienen. Ik probeer naar Zijn wet te leven. Trouw de Bijbel te onderzoeken. Deed iedereen dat maar zo, dan was de kerk wel anders.

“Gij moet wederom geboren worden”. Nicodemus, al jouw doen, al jouw streven, al jouw je best doen haalt niks uit. Gij met wederom geboren worden. Dat zegt Jezus tegen iemand die maar bezig is zich te

verbeteren, bezig is om heilig te leven, bezig is om meer van de Bijbel te weten, u, jij? Gij moet wederom geboren worden. Want je bent nog nooit failliet gegaan, nog nooit geleerd: verloren. Nog nooit gemerkt: onmogelijk om God te dienen. Want met al mijn proberen blijf ik mezelf zoeken, blijf ik mezelf op het oog houden. Mijn natuur is niet veranderd. Gij moet wederom geboren worden. Je moet een nieuwe gezindheid krijgen, liefde tot God, haat tegen de zonde, dankbaarheid aan Jezus, gerichtheid op Gods eer. Dat moet er zijn! Anders is het allemaal waardeloos. En heel je toren stort in. Hulpeloos en hopeloos vanuit mezelf. Ik kan heel wat veranderen en verbeteren, maar mijn natuur niet. Nicodemus, kerkganger, u moet failliet gaan, het is onmogelijk van uit mezelf. Kom nou toch hulpeloos en reddeloos aan Jezus' voeten. En als je daar niet van weet dan blijft het klinken: gij moet wederomgeboren worden!

Kijk, dat zei Jezus niet tegen Zacheus, ook niet tegen de Kananese vrouw, of bloedvloeiende vrouw. Want vluchten tot Jezus en liefde tot Jezus is het beste bewijs dat je wederom geboren bent! Wedergeboorte en geloof in Jezus Christus zijn twee kanten van dezelfde medaille. Geloof is de bovenkant die je ziet, wedergeboorte is de onderkant die je niet ziet. Geloof en bekering zijn de sprietjes boven de grond. Wedergeboorte is de bol in de grond. Maar als je die sprietjes ziet, dan weet je het zeker: er zit een bol onder de grond, anders zouden die sprietjes er nooit zijn. En in het beste klimaat groeit het het snelst: van bol onder de grond tot sprietjes boven de grond. In het beste klimaat groeit het het snelst. Zit er tussen wedergeboorte en helder geloof geen vingerknip aan tijd. In een koud guur klimaat, ja daar kan het weken, maanden duren voordat de sprietjes boven de grond komen. In een guur en koud klimaat kan het maanden duren voordat er bewust geloof in Jezus Christus is. Maar dat is niet de bedoeling. Geloof is de eerste vrucht van wedergeboorte en daar zit geen seconde tussen.

Ja, en dan komen we bij de derde manier waarop de Bijbel over wedergeboorte spreekt. Ja, moet ik dan maar wachten of ik wedergeboren wordt? Hopen dat het een keer gebeurt, maar ja dat moet je ook afwachten. Nee, in heel de Bijbel vind je daar geen spoor van. Waar wel van? Nou, dat de wedergeboorte als belofte wordt genoemd. Ik zal u een nieuw hart geven, Ik zal Mijn Geest in uw binnenste geven, belofte van het verbond, nog extra verzegeld in de doop. En: wat vinden we ook in de Bijbel? Naast die belofte van wedergeboorte? Het bevel, de oproep tot geloof en bekering. De eis om te breken met de zonde, de oproep om ons te bekeren, het bevel om te komen tot Jezus Christus.

En die eis die dringt je van achteren om zo te zeggen. En die belofte die wenkt en trekt van voren. De eis om te bekeren. En je weet best één zonde die je zou moeten laten, toch? Of één ding wat je zou moeten gaan doen? En dan zijn er twee mogelijkheden: of de mogelijkheid dat je weigert. Je onttrekt je eraan, je schudt het van je af, je stelt het uit. Je wordt geroepen, bevolen, je ontvangt de belofte, maar je blijft volhouden om door te leven. Nog steeds en nog wel. Hou je dat nog steeds vol, ga je daar nog mee door?

Dan blijf je op de weg naar het verderf. Dan kies je er zelf voor om verloren te blijven. Omdat je het zelf wilt. Omdat je zelf blijft uitstellen. En ik hoef niet veel te zeggen, maar jullie begrijpen het wel als ik het kort zo zeg: dat uitstellen is zo gevaarlijk. Later, later. Maar je tijd kan voorbij zijn, ineens, je tijd kan voorbij zijn als je 15 bent. Zo gevaarlijk om bekering voor je uit te schuiven.

Of, de tweede mogelijkheid. De eis die prikt je van achteren. Bekeer je, laat die zonde, ga dat goede doen. En de belofte wenkt je van voren. En je kan niet verder meer. Je wilt niet verder meer zoals voorheen. Vanaf nu niet meer. De eis blijft je prikken, de belofte blijft je wenken en je vlucht, je valt Jezus te voet: Heere Jezus, help mij, Heere Jezus, geef mij bekering, geef mij nieuw leven. Heere Jezus, zo kan ik, wil ik niet langer verder, ik vlucht tot U, red mij.

Dat is wedergeboorte.

Amen